

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. Acquiescendum esse cuilibet gradu suo. Thema. Unusquisque in quo vocatus est, Fratres, in eo permaneat. 1. Corinth. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

min votis, tum aliis virtutum actibus? 3. Pro oblatâ obedientiâ, cupiditatum victoriam, veram sapientiam, securitatem, tranquillitatem, virtutum agmen, & perennem in celo coronam elargiris. 4. Ad extremum pro quibusvis aliis, orationis, laudis, confessionis, aliarumve virtutum actibus, reddis gratiam, devotionem, gaudium in Spiritu Sancto, consolationes spirituales, altum perfectionis gradum, victoriam, Paradisum, ac vitam æternam. Concludo cum aureo S. Petri Chrysologi dicto: *Usura mundi centum ad unum: Deus unum accipit ad centum; & tamen homines cum Deo nolunt habere contractum. Sunt forsitan de cautione solliciti? Quare? Homo homini exigua chartula obligatione constringitur; Deus tot & tantis voluminibus caret, & debitor non tenetur.*

REGULA XX.
DE GRADIBUS SOCIETATIS.
EXHORTATIO I.

Probat cuique gradu suo acquiescendum esse.

T H E M A.

Unusquisque, in quo vocatus est Fratres, in eo permaneat.

1. Corinth. 7. 24.

VEL:

Cooptatus in aliquo gradu ad alium progredi curare non debet.

Reg. 10.

Si Societatis JESU subordinationi haud absimilem esse minorum diversitatem, subordinationemque penitus inspicimus; eandem Ordinum Angelicorum varietati, ac triumphantis Ecclesiae

subordinationi haud absimilem esse deprehendimus: Etenim ex Apostolo Paulo, Magno Gregorio, aliisque Doctoribus, inter Angelicos Spiritus, Hierarchias ternas, Choros verò, seu ordines, novenos reperiri didicimus. Hierarchia prima, Seraphinos, Ccc Cheru-

Cherubinos, & Thronos: altera Dominationes, Virtutes ac Potestates; tertia Principatus, Archangelos atque Angelos complectitur. Quosnam verò per supremæ Hierarchiæ ardentes Seraphinos in Societate intelligemus, nisi Moderatores supremos, & universales; Generales scilicet ac Provinciales; quorum est præ aliis charitate flagrare; veluti à Petro Apostolorum Principe, totiusque Ecclesiæ Pastore requirebat Dominus: *Diligis me plùs his? Pascis oves meas.* Joan. cap. 21. 17. Quos autem per Cherubinos oculis, cognitione & sapientiâ plenos, adumbratos censebimus, nisi Præfides immediatos, scilicet Domuum Præpositos, & Rectores Collegiorum, oculis plenos, omnique sollicitudine subditis suis invigilantes? Et quos per Thronos, instar sedium Deum in se recipientes, nisi Professos, vel in cathedris Ecclesiæ populum, vel in exedris Theologiæ Auditorem erudientes? Per mediæ Hierarchiæ Dominationes, Virtutes & Potestates quos indigabimus, nisi trium Votorum Professos, passionibus & cupiditatibus suis dominantes; & in adjutorium spirituale formatos, virtutibus præstantes, nec non rerum temporalium curam gerentes, ac potestate dispensatoriâ ministeriali seu dependente præditos. Denique per Hierarchiæ postremæ Principatus, Archangelos & Angelos, quos nisi Magistros, aliisque Scholasticos scholis prædentes; & Coadjutores nondum ultimâ formâ insignitos, Angelis, tamen id est Novitiis, Angelicam vitam ducere solitis, & omnium infimis, Superiores designabimus?

Quâ verò ratione, quibusque de causis in Societate, omnibus, angelorum instar in gradu suo consistendum, nec ad alium sit aspirandum, præfenti exhortatione patefaciemus.

I. Memoratam, à Regula præscriptam gradus stabilitatem, postulat primò Ordo seu subordinatio, quæ velut in Ecclesia, & quâvis religio à Familiâ ita & præcipue in Societate nostra instar exercitibus cuiusdam ad animarum salutem ordinatâ, unice est necessaria: cui vel maximè convenit id, quod à Corinthiis suis reposcit Apostolus: *Omnia secundùm ordinem fiant.* 1. Corinth. Cap. 14. Et rursum 1. Corinth. c. 7. 24. *Unusquisque in quo vocatus est, evadit, in eo permaneat.* Quemadmodum enim omnes Angelici Spiritus, Hierarchiâ & ordine suo contentissimi vivunt: ita ut nec Cherubinus esse deberet Seraphinus; nec Angelus optet esse Archangelus; sed quisque eo gradu acquiescat, in quo à supremi Numinis Providentiâ est collocatus. Pari ratione Religiosos Societatis JESU eo gradu contentos degere oportet, in quo eos Divina Bonitas per Superiores constituit. Præclarissimam illam caelestem ac terrestrem subordinatorem & concordiam aptè declarat S. Anselmus Lib. de Beatitudinibus, subordinatorem & unione membrorum corporis: *Sicut enim pes non capit esse manus; sed suâ sorte contentus est: Nec auris querit esse oculus; sed suo officio & loco acquiescit: ita pariter & sancti Angeli in celo; & homines bene religiosi in terra, statâ a gradu suo contentissimi vivunt, nec altiora ambiunt.* Quid verò vitâ hâc ordinatâ tranquil-

litis? Quid pulchrâ & concinnâ membrorum distinctione & proportione amoenius, in qua præcipua pulchritudinis humanæ pars est posita? Ex adverso autem, quid ordinis perturbatione cuius communitati aut Reipublicæ periculolius? Quid statûs, contra Dei, Pyalidumque voluntatem, immutatione peritiosius? Si enim nec Angelus in celo, nec membra in corpore, nec homines in Societate, forte suâ gradibus contenti forent; sed altiora appetere, atque ambirent; quæ ubi vis discordiâ, quæ contentio, quæ harmoniæ turbatio ac confusio exoreretur?

Atque hac de causâ Sanctus Patriarcha nolter ad ordinem istum in vigore suo belle conservandum, cavet quàm studiosissimè, ne illi, qui in Societate, pæ ac pacate volunt vivere, in Christo JESU, remoti à sæculi turbis; ex uno in alterum gradum progredi allaborent; sed dispositioni divinæ, Superiorumque ordinationi, magna cum resignatione, humilitate & obedientiâ, peritus acquiescant.

II. Altera ratio, quæ quemvis gradu suo contentum, meritò reddat, est resignatio in paternam Dei providentiam. Deus omnipotens, figulus est, qui de eodem luto, pro beneplacito suo formât vas unum in honorem, aliud in contumeliam; nec potest iure aliquod queri, cur me facis sic? Dominus est, sicut Domino placuit, ita factum est. Infinita ejus sapientia novit, quid tibi expediat; prævidet fortasse te in altiore gradu, superbia inflandum; in inferiore autem continendum in humilitate. In-

finita ejus bonitas & charitas, nihil tibi evenire sinet, nisi in gloriam suam, & utilitatem tuam. Quidni igitur penitus relinças te, totumque manibus divinis, ceu lutum fingendum, firmandumve, offers? Quidni voluntatem & iudicium proprium cœcutionis abnegas, ut purè Deo placeas; & cum Christo Duce tuo dicas: *Ego quæ placita sunt ei, facio semper?* Joan. c. 8. Quod si feceris, jugi quiete & lætitiâ perfunderis: & licet adiutorum albo sis insertus, Profellum tamen multis passibus, ope divinæ gratiæ potes præcedere, uti virtute & perfectione, sic & meriti, præmiique cœlestis magnitudine.

III. Tertia ratio, in gradu cuius quietem multam pariens est profunda humilitas: quæ quisque nihili sui abyssum perspicit, infimumque in Orci flammis locum, peccatis suis se promeritum agnoscit: adeoque nec gradu infimo, nec minimo in Societate loco dignum se esse profiteri cogitur. Nec ad alios coætaneos suos, sibi prælatos, ac scientiâ aut virtute inferiores, animum reflectit; in sui tolli consideratione defixus. Neque enim exigua foret animi elatio & arrogantia, contra Superiorum sententiam, existimare, in se eorum præstantiam reperiri, quæ in Societate ad professionem requiritur: Quàm longissimè ab hac mentis elatione abfuit R. P. Franciscus Villanova Societatis JESU Hispanus, illustre demissionis profundissimæ speculum: cum quo sæpe per literas egit S. Ignatius, ut in numerum quatuor votis adstrictorum se referri sineret, licet in altioribus studiis parùm versatus esset; utique ob-

III.
Humili-
tas.

excellentissimam viri virtutem ac vitam sanctimoniam; scientiæ defectum abundè compensantem: at vir modestissimus rem tamdiu tergiversando, per literas ultro, citroque missas proraxit; donec translato interim in cælum Ignatio, humilitas filii de Patris charitate victoriam tulit; ut refert Tannerus in Societ. Apost. imit. pag. 65.

Non absimilem humilitatis in hoc genere palmam reportavit R. P. Hernandus Guillenus Societatis JESU, pater Hispanus; parentibus illustrissimis factus, nec minus excellenti animi demissione præditus; qui dum sibi deferretur emitenda quatuor votorum professio; tanquam ad rem sibi minimè debitam cohorrescens multis cum lacrymis eam deprecatus, eaque indignum se contestatus est. Tannerus ibid. p. 149.

Resipiscentiæ hac in parte luculentum præbuit exemplum R. P. Joannes Ramirez, similiter ex Hispania oriundus, Vir Apostolicus: is cum ultra modum severe quædam vitia è suggestu incelleret, ideoque à quatuor votorum emissionem dilatus esset; eam rem ægrè ferens, de statu mutando Carthusaque ingressu cogitavit: at luce insolita tandem à misericordie Nuntine perstrictus, ita secum reputare cepit: Pro miserum! Ubi es? vigilasne? Esne tui compos? Tu ausus es cogitare, complexionem eam perfectarum virtutum, quæ professis inesse debet, esse in te? Ergo quid tibi propriè, quid Societati publicè expediat, tu miser, vel curas studiosius, quam Præpositi, vel acutiùs vides? Audesque tot sanctissimorum virorum,

ac prudentissimorum, qui hanc Societatem fundarunt, & usque huc rextunt: judicio, præferre tuum, in causa tua? Tu scilicet professione dignus es, qui eam ambis? Qui humilium præmia superbe appetis, tamque turpiter tibi illudi finis? Quid obsecro, in emitenda professione petis? An vota, quæ religiosum efficiant, totumque hominem Deo dedicent? Tria hæc emisisti. Religiosam planè conditionem es; utinam vitam solum Materiam exercendæ virtutis amplissimam habes. Adjumenta præstolantur omnia, per quæ ad apicem sanctitatis scandere possis: quid igitur est, quod professione petis? Nescio, quid plus auctoritatis perstringit misero oculos: non sanctitas, sed foedissima levitas & ambitio est ista. Hicne est meus sensus prius, quo abjici, despicique & proiecari ab omnibus, ut Domini mei dignarer insignibus, erat in votis? Hæc soluta est Professio, velle ignoratis & promissulo duci, & tanquam peripetema seu pægammentum, omnium mortalium pedibus subijci. Disce obedire mancipium nequam, disce jugum pati terra & cæli. Hæc & similia, in se reversus, sibi oggerat Ramirus ut narrat P. Tannerus p. 204. Ex qua sui victoria, mira Viri ad obediendum subitit alacritas, pax conscientie rediit, & novus zeli ardor animas juvandi, mentem occupavit.

Hujusmodi autem exempla & rationes virorum sanctimonie famæ cyclytorum an non merito ambicioso confundant, & ob degradationem nonnullam haud quietos, tranquillitati perlinæ jure restituant?

IV. Ratio quarta, omnem ab animo turbationem, ob gradum excitatam sopire aut eliminare valens est obedientia: quæ hoc jubet & non aliud; ac proinde voluntas propria, & iudicium omnino abneganda sunt; non poenæ metu, nec præmiis spe, sed impulsu charitatis, & unius Dei amore; adeo ut si Deus nec ullam humilitati, nec obedientiæ remuneret cælestis præmium; nihilominus ad omnia ipsi placita, quàm paratissimos esse decerneret, in omnem vitam tuam, modo ipsi Deo, O. M. gustum ac beneplacitum præstares. Subterne te igitur Deo, cuique nutui pare; præsertim cum os tuum aperueris, & quarto inter simplicia post tyrocinium, voto te obstrinxeris, asserendo: *Promitto mecum Societatem ingressurum, &c.* Jamque amplius retractare non liceat, sed standum sit promissis. Obedi igitur alacriter & cum Christo Domino dic: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me.* Joan. c. 4. Et cum Machabæo heroe generosissimo: *Sicut fuerit voluntas in iustis: sic fiat.* 1. Mach. 3. 69. *Nam qui fecerit voluntatem Patris mei, inquit Christus, qui in calis est, ipse meus Pater, & Mater & frater & soror est.* Matth. c. 12. 50.

Hoc modo animandus est animus ad obedientiam, omnisque amor proprius evandus: sanè in die iudicii, à nobis sude non reposeet, quo in gradu, doctrinæ, vel officii ac dignitatis vitam nostram exegerimus; sed quàm sanctè eam instituerimus, quémve perfectionis gradum conscenderimus: non requirer, quibus ornati talentis fuerimus; sed quàm fervidè ea ad Dei gloriam impenderit: non quo in immunere, sive Professo-

rum Theologiae, sive Verbi Divini Praeconum, sive in missionibus Apostolicis Operariorum versati fuerimus; at quàm purâ intentione, quàm sincero gloriæ divinæ & animarum zelo, munia nostra obiverimus. Contingereque potest ut è Coadjutorum classe quispiam, & in hac vita meritis & gratiâ, ac in alterâ, coronis & gloriâ Professum quàm plurimis præcedat parafangis: quemadmodum de primo Societatis nostræ martyre Venerabili P. Antonio Criminali, qui è Coadjutorum spiritualium numero fuit, & eo gradu etiam indignum se iudicabat, nullus dubitandi locus relinquatur.

V. Neque solum in ultimo Societatis gradu constitutos, suâ sorte contentos esse voluit S. Ignatius; verum etiam in Examine c. 6. addit, in Novitiis quoque hanc cautelam requiri. Unde voluit, statuitque 1. In Tyrocinio neminem de gradu uno ad alium transire: ut si sit examinatus, admittitque pro gradu Coadjutoris temporalis, Novitiatu finito, obtinendo, nullam de statu hoc, cum Scholasticorum gradu commutando cogitationem suscipiat: neque etiam è contratio: id enim perfectionem, cuique statui convenientem sufflaminaret.

2. Jubet deinde idem S. Parens noster, ne quisquam ante tempus ex uno gradu ad alium ejusdem status subordinatum progredi allaboret, v. g. ne Coadjutor Novitius, ante tempus in Collegio degere, aliorumque Coadjutorum officia, licet ipsorum propria obire desideret: ne Novitius Scholasticus, ante tyrocinii finem, ad literis vacandum, aut docendum anhelet: ne Magistri,

V.
Constitutiones
S. Ignatii.

aut Patres in tertio probationis anno versantes, ante tempus ad gradum ultimum festinent: nam secus agentes, haud levis superbiz indicium præberent; laudatissimamque Societatis harmoniam confunderent. 3. Monet Tyrones, ut Novitiatus tempore, omnem omnino de gradu aut officio secuturo curam ac sollicitudinem deponant; cum id incertum sit, sique divinæ Providentiæ cognitum sit; pari ratione vult, ut Scholastici in Collegiis, operam studiis navantes, omni alia sollicitudine superseant, ne ea fortè, quibus obedientia illos applicat, negligant, aut segrè tractent: age-rent enim, si secus faxint, contra primam Scholasticorum Regulam; quæ eos purè in illa incumbere studia præcipit, quibus ab obedientia applicantur: quamvis nunquam ad ea tradenda. Societas illos postmodum, destinatura esset. Perperam igitur procederet Magister literas humaniores docens, si studiis istis relictis, Philosophicis, aut Theologicis sese impenderet, aut si Theologicæ studio applicatus, Rhetoricæ, Poësi, aut aliis scientiis vacaret. Hujusmodi enim mutabilitates, animorum inordinataeque ad hunc vel illum gradum officium, studiumve propensiones, perturbationes generant, & ingens statûs nostri perfectioni, impedimentum injiciunt. Provenit autem inconstantia hæc & mutabilitas ex eo, vel quod cum in uno satiari nequeamus, velimus in multis; vel quod difficultates statûs præsentis effugere cupiamus, & commodis frui, quæ nobis imaginamur in aliis: & sæpe numero hallucinamur, & specie inani deludimur.

Quæ cum ita sint, Dilectissimi, si pacem, si animi tranquillitatem querimus, si ordinem, si resignationem, si humilitatem, si obedientiam amemus, & perfectionem sectari aveamus, inimitabiliter in statu illo seu gradu persistamus, in quo obedientia, ac sancta Dei Providentia per Superiores nos collocavit: quamdiu ipsi placuerit; nec ad alium gradum aspiremus; nec ad alia studia aut negotia festinemus, nisi ad ea, quæ ipsa nobis sapienter injunxerit. Ambitionem etiam omnem, magnamque nostræ existimationem deponamus, & vel infimo, non solum Patrum, sed etiam fratrum ordine indignos nos arbitremur. Quasi modò geniti infantes, & innocentes, totos nos Providentiæ divinæ (quæ majorem nostræ, quam Rex ullus aut Princeps unigeniti sui curam gerit) committamus; & quemadmodum infans nullius rei sollicitudine tangitur, si involvatur pannis sericis, si lineis; si in ampla civitate, si in exigua versetur; si in magnifico palatio, si in paupere casa educetur; nec lætatur, si afficiatur honore, atque in sublimi collocetur subsellio; nec contristatur, si contemptui habeatur & ponatur in imo: ita nos Patri nostro cœlesti, Patri infinitæ potentia, sapientia & bonitatis, omniumque Patrum ac matrum amorem longissimè superanti, nos integrè & perfectè quoad gradum, officium locum, studia, atque omnia alia religemus; & quoniam ipsi singularis est cura de nobis, omnem sollicitudinem affectum filiali in eum projiciamus, & bene nobis erit: *Dominus regit me & nihil mihi deerit.*